

GENEL KOLLUKLA İLİŞKİLER

TANIMLAR

Emniyet ve asayişe ilişkin tanımlar:

Emniyet: Devlete, Topluma, Kişilere, mal ve eşyalara yönelik sabotaj, tehlike ve kazaları önlemek için alınan hukuka uygun önlemlerin tümünü ve bu önlemlerin alınmış bulunduğu hali belirtir.

Asayiş: Hukuka uygun ve gerekli önlemlerin alınması sonucu; Devlete, Topluma, Kişilere, mal ve eşyalara yönelik tehlike, kaza ve sabotajların söz konusu olmadığı bir ortamı; düzensizlik ve karışıklıkların önlendiği, hayatın normal akışının sağlandığı hali; dirlik ve düzenin varlığı konusunda kamuda yaratılan yerleşik ve yaygın inancı ifade eder.

Genel Kolluk: Emniyet asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan, diğer kanun ve nizamların verdiği görevleri yerine getiren Emniyet - Jandarma ve Sahil Güvenlik görevlilerini ifade eder.

Özel Kolluk: Genel kolluk haricinde kalan ve özel kanunlarına göre kurulup belli görevleri yerine getiren kolluk görevlileridir.

Gümrük muhafaza, orman muhafaza, belediye zabıtası, liman zabıtası, köy korucuları ve gemi kaptanlarıdır.

Adli kolluk: 3201 sayılı Emniyet Teşkilâtı Kanununun 8, 9, 10 ve 12 nci maddeleri, 2803 sayılı Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanununun 7 nci maddesi, 485 sayılı Gümrük Müsteşarlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci maddesi ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun 4 üncü maddesinde belirtilen soruşturma işlemini yapan güvenlik görevlilerini,

Kolluk âmiri: Konuyla ilgili yetkili ve görevli olan kolluk biriminin âmirini,

Özel güvenlik görevlisi: 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanuna göre valiliklerce çalışma izni verilen, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun uygulanmasında kamu görevlisi sayılan ve görev alanlarında yetkili olan , özel koruma ve güvenlik hizmetini yerine getirmek amacıyla istihdam edilen kişileri, ifade eder.

Özel Güvenlik Şirketi: Türk Ticaret Kanunu'na göre kurulan ve üçüncü kişilere koruma ve güvenlik hizmeti veren şirketleri ifade eder.

Özel Güvenlik Birimi: Bir kurum veya kuruluşun güvenliğini sağlamak üzere, kendi bünyesinde kurulan birimi ifade eder.

Genel Kolluğun Görev Alanı: Genel Kolluk görevli olduğu alan sınırları içerisinde 24 saat süre ile yetkilidir.

Ancak Genel Kolluk Görevlileri, görevli bulunduğu mülki sınırlar içinde, hizmet branşı, yeri ve zamanına bakılmaksızın, bir suçla karşılaştığında suça el koymak, önlemek, sanık ve suç delillerini tespit, muhafaza ve yetkili zabıtaya teslim etmekle görevli ve yetkilidir.

Özel Güvenlik Görevlilerinin Görev Alanı: Özel Güvenlik Görevlileri görevli olduğu alan sınırları içerisinde görev süresince yetkilidir.

Özel güvenlik görevlileri silahlarını görev alanı dışına çıkaramazlar. İşlenmiş bir suçun sanığı veya suç işleyeceğinden kuvvetle şüphe edilen kişinin takibi, dışarıdan yapılan saldırılara karşı tedbir alınması, para ve değerli eşya nakli, kişi koruma ve cenaze töreni gibi güzergah ifade eden durumlarda güzergah boyu görev alanı sayılır. Görev alanı, zorunlu hallerde Komisyon kararıyla genişletilebilir.

Zor kullanma ve yakalama yetkilerinin kullanılmasını gerektiren olaylar en seri vasıta ile yetkili genel kolluğa bildirilir; yakalanan kişi ve zapt edilen eşya genel kolluğa teslim edilir.

Kimlik kartı görev alanı ve süresi içerisinde herkes tarafından görülebilecek şekilde yakaya takılır. Üzerinde kimlik kartı olmayan özel güvenlik görevlileri 5188 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde sayılan yetkileri kullanamazlar.

GENEL OLLUĞUN GÖREV VE YETKİLERİ:

- Durdurma ve kimlik sorma.
- Parmak izi ve fotoğrafların kayda alınması.
- Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin denetlenmesi.
- Önleme araması.
- Men yetkisi.
- Yakalama yetkisi
- Koruma altına alma ve uzaklaştırma yetkisi.
- Kayıp çocukların araştırılması.
- Zor kullanma.
- Konut iş yeri ve eklentilerine girme.
- Üniversite ve elentilerine girme.
- Mesken ve işyerinden ayrılmamalarını isteme.
- Suça müdahale.
- İstihbarat faaliyetlerinde bulunmak.
- C. Savcısı ve Kolluk amirinin emri ile göz altına alma yetkisi.
- C. Savcısının izni ile suç soruşturması yapma yetkisi.
- Silah kullanma yetkisi.
- Olay yerini inceleme ve delil toplama yetisi.
- Trafiği düzenleme yetkisi.
- Teşhis yapma yetkisi.
- El koyma yetisi.
- Teknik takip yapma yetkisi.

ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİNİN YETKİLERİ:

5188 sayılı özel güvenlik hizmetlerinin yürütülmesine dair kanun 7.Maddesinde belirtilen Özel güvenlik görevlilerinin yetkileri şunlardır:

A) Koruma ve güvenliğini sağladıkları alanlara girmek isteyenleri duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini detektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme.

B) Toplantı, konser, spor müsabakası, sahne gösterileri ve benzeri etkinlikler ile cenaze ve düğün törenlerinde kimlik sorma, duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini detektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme.

C) Ceza Muhakemesi Kanununun 90 ıncı maddesine göre yakalama.

D) Görev alanında, haklarında yakalama emri veya mahkûmiyet kararı bulunan kişileri yakalama ve arama.

E) Yangın, deprem gibi tabii afet durumlarında ve imdat istenmesi halinde görev alanındaki işyeri ve konutlara girme.

F) Hava meydanı, liman, gar, istasyon ve terminal gibi toplu ulaşım tesislerinde kimlik sorma, duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini detektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme.

G) Genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla, aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı emanete alma.

H) Terk edilmiş ve bulunmuş eşyayı emanete alma.

I) Kişinin vücudu veya sağlığı bakımından mevcut bir tehlikeden korunması amacıyla yakalama.

J) Olay yerini ve delilleri koruma, bu amaçla Ceza Muhakemesi Kanununun 168 inci maddesine göre yakalama.

K) Türk Medeni Kanununun 981 inci maddesine, Borçlar Kanununun 52 inci maddesine, Türk Ceza Kanununun 24 ve 25 inci maddelerine göre zor kullanma.

Kontrol Ve Arama Faaliyetleri Açısından:

Özel Güvenlik Görevlileri Koruma ve güvenliğini sağladıkları alanlara girmek isteyenleri, toplantı, konser, spor müsabakası, sahne gösterileri ve benzeri etkinlikler ile cenaze ve düğün törenlerinde duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini detektörle kontrol etme, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme yetkilerine sahiptir. Özel Güvenlik Görevlileri bu görevlerini suçları önleme ve caydırma amaçlı olarak yerine getirmektedir. Esas olarak Özel güvenlik görevlilerinin önleme görevlerini yerine getirirken kişileri ve eşyaları elle dokunarak kişileri sıvazlayarak veya eşyaların içini elle karıştırarak arama ve kontrol yetkileri yoktur.

Kamuya açık alanlarda üst araması, 1/6/2005 tarihli ve 25832 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır. Bu alanlarda özel güvenlik görevlilerince yapılacak **üst araması genel kolluğun gözetim ve denetiminde yapılır.** Arama sırasında yakalanan kişiler veya el konulan madde ve cisimler, yasal işlemi yapılmak üzere bir tutanakla genel kolluğa teslim edilir.

Meydana Gelen Suçlar Bakımından: Özel güvenlik birimleri ve görevlileri, görev alanında bir suçla karşılaştığında suça el koymak, suçun devamını önlemek, sanığı tespit ve yakalama ile olay yerini ve suç delillerini muhafaza ve yetkili genel kolluğa teslim etmekle görevli ve yetkilidir. Bunlar genel kolluğun olaya el koymasından itibaren araştırma ve delil toplama faaliyetine genel kolluğun talebi halinde yardımcı olur.

Genel Kolluk Ve Özel Kolluk İlişkileri:

- Özel Güvenlik kamu güvenliğini tamamlayıcı mahiyette olup, Suç ve suçlularla mücadelede ortak amaca hizmet eden genel kolluk ve özel güvenlik görevlileri birbirlerinin rakibi değil, birbirine yardımcı olan ve işbirliği içerisinde hareket eden unsurlardır.
- Özel güvenlik uygulamasının yaygınlaşması, polisin suç önleme görevini kolaylaştırıp, Suç ve suçlu ile mücadelede olan asli görevini daha sağlıklı yapmasına yardımcı olacaktır.
- Özel güvenlik görevlileri görevi sırasında yürüttüğü işler bakımından genel kollukla etkili bir işbirliği içinde olması Suçun önlenmesinde aktif rol oynayarak genel kolluğa yardımcı olmaktadır
- Genel kolluk ile özel güvenlik arasında Karşılıklı saygı olmaması Haberleşme eksikliği) İşbirliği Koordinasyon eksikliği ilişkileri olumsuz yönde etkiler
- Genel kolluk ve özel güvenlik görevlileri arasında sorumluluk alanı içerisinde ortak çalışma yapmak, karşılıklı görüş alışverişinde bulunmak ve ortak çalışma alanlarında görev paylaşımı bu iki sektöre Suçu önlemede olumlu etkisi olacaktır.
- Kamu kolluğu, suç şüphesi üzerine şartları da varsa Özel Güvenlik Görevlilerini arayabilir.
- Zor kullanma ve yakalama yetkilerini kullanan Özel Güvenlik Görevlisi Durumu genel kolluğa bildirir.
- Özel güvenlik görevlisi görev alanında işlenmiş ve işlenmekte olan suçları derhal genel kolluğa bildirmek zorundadır.
- Genel kolluk ile özel kolluk suçun önlenmesinde ve suçlunun yakalanmasında koordineli çalışmalıdır

➤ ÖGG' leri görev alanı ve süresi içerisinde haklarında yakalama, tutuklama veya mahkûmiyet kararı bulunan kişileri yakalar, genel kolluğa teslim eder

Genel Kolluğun Özel Güvenlik Görevlilerinin Görev Alanı İçerisine Müdahalesi:

Özel Güvenlik Görevlilerinin sorumluluk alanları özel güvenlik komisyonu tarafından belirlenmektedir. Gerektiğinde Özel güvenlik komisyonu özel güvenliğin sorumluluk alanını daraltmak veya genişletmekte yetkilidir. Özel güvenlik görevlilerinin görev yaptığı alanlar aslında Genel kolluğun da görev alanıdır. Özel güvenlik Genel kolluğun görev ve sorumluluk alanı içerisinde özel güvenlik komisyonu tarafından kendilerine verilmiş bulunan ve sınırları belirlenmiş alanda Genel Kolluk kuvvetlerine yardımcı bir unsur olarak görev yapmaktadır.

Genel kolluk görevlileri zaten kendi sorumluluk alanı içerisinde bulunan Özel Güvenlik Görevlilerinin görev alanı içerisine Özel güvenlik görevlilerinin imkânlarıyla önlenmesi mümkün görülme-yen olayların çıkması ihtimali, Özel Güvenlik görevlilerinin kolluktan yardım istemesi , Bir suç veya suçlu soruşturması yapılması veya adli amaçlı suçluyu yakalamak ve suç delillerini ele geçirmek için faaliyette bulunmaya yetkili ve görevlidir. Bu amaçlar için gelen Genel Kolluk Kuvvetlerini Özel Kolluk kuvvetlerinin engelleme veya görev alanlarının içerisinde almama gibi bir yetkileri yoktur. Bilakis bu tür görevleri ifa için gelen genel kolluk kuvvetlerine Özel güvenlik görevlileri yardım etmek zorundadır. Bu gibi durumlarda Özel Kolluk görevlileri Genel kolluğun emrine girer.

Özel Güvenlik Görevlisi önleyici kolluk hizmetleri bakımından Mülki Amire bağlıdır? İl sınırları içinde kamu güvenliğinin sağlanması amacıyla ihtiyaç duyulduğunda, Özel Güvenlik Birimi ve özel güvenlik personeline, mülki amir ve genel kolluk amiri görevi ile ilgili emir verdiğinde kanuna uygun emirleri derhal yerine getirilir. **Kanunsuz Emir:** Kamu düzeni ve kamu güvenliğinin sağlanmasından sorumlu olan kolluk, amirinden aldığı emri mevzuata aykırı görürse yerine getirmez. Ancak bu aykırılığı emri verene bildirir. Amir emrinde ısrar eder ve bu emrini yazılı olarak yenilerse, emir yerine getirilir. Bu durumda emri yerine getiren sorumlu olmaz.

Emrin yazılı olarak istenemeyeceği haller:

- Can, ırz veya mal emniyetini korumak için,
- Devletin şahsiyetine karşı işlenen cürümlerin faillerini yakalamak veya delillerini tespit etmek için,
- Devlet kuvvetleri aleyhine, yalnız veya toplu olarak taarruz veya mukavemette bulunanları yakalamak, veya bunların taarruz veya mukavemetlerini def etmek için,
- Hükümete karşı şiddet kullanan veya gösteren veya mukavemet edenlerin yakalanması, taarruz veya mukavemet edenlerin def edilmesi için,
- Zabıtaca muhafaza altına alınan şahıslara, bina veya tesislere, meskûn veya gayrimeskûn yerlere ait olacak münferit veya toplu tecavüzleri def etmek için,
- Ağır cezalı bir suçun sanığı olarak yakalandıktan sonra zabıta kuvvetlerinin elinden kaçmakta olan şahısların yakalanması için,
- İşlenmekte olan bir suçun işlenmesine veya devamına mani olmak için,
- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile diğer kanunlarda, zabıta tarafından suç delillerinin tespiti veya suç faillerinin yakalanması maksadıyla yapılacak aramalar için,
- Kanunsuz toplantı veya kanunsuz yürüyüşleri dağıtmak veya suçlularını yakalamak için,
- Yangını su baskını, yer sarsıntısı gibi afetlerde olay yerinde görevlilerce alınması gereken tedbirler için,
- Umuma açık yerlerde yapılan her türlü toplantı veya yürüyüşlerde veya törenlerde bozulan düzeni sağlamak için,
- Herhangi bir sebeple tıkanmış olan yolların trafiğe açılması için,

Yukardaki maddeler dışında diğer kanunlarda istisnai olarak zabitanın sözlü emirle yapmaya mecbur tutulduğu haller için, Yetkili amir tarafından verilecek sözlü emirler derhal yerine getirilir.

Bu emirlerin yazılı olarak verilmesi istenilemez. Bu hallerde emrin yerine getirilmesinden doğabilecek sorumluluk emri verene aittir.²⁴

Konusu Suç Teşkil Eden Emir: Konusu suç teşkil eden emir hiçbir suretle yerine getirilmez. Yerine getirenler sorumluluktan kurtulamaz.

Özel Güvenlik Görevlilerince Korunan Yerlere Polis Silahla Girmesi:

Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanununun Ek Madde-4 "Polis, görevli bulunduğu mülki sınırlar içinde, hizmet branşı, yeri ve zamanına bakılmaksızın, bir suçla karşılaştığında suça el koymak, önlemek, sanık ve suç delillerini tespit, muhafaza ve yetkili zabıtaya teslim etmekle görevli ve yetkilidir." hükmü ile polise görev ve yetki verilmiştir. Belirtilen mevzuat hükümleri de göz önüne alındığında, umumun istifadesine açık olan yerlere girişte polisin silahını teslim etme zorunluluğu bulunmamaktadır.

Genel Kolluk Özel Kolluk İlişkileri ve Bunun Suç Önlemedeki Yeri ve Önemi:

- Genel ve özel kolluk teşkilatları görev ve sorumluluk alanlarına göre konu ve çalışmalarda her zaman iletişim içinde bulunmak zorundadır.
- Genel kolluk yasalar gereği bütün ülke genelinde görevli ve yetkilidir. Jandarma ve Polis teşkilatlarının genel alanları Mülki ve Belediye sınırları esas alınmak suretiyle birbirinden ayrılmaktadır.
- Genel Kolluk görevleri yeri ve zamanına bakılmaksızın bir suçla karşılaştığında suça el koymak, önlemek, sanık ve suç delillerini tespit etmek, muhafaza ve yetkili zabıtaya teslim etmek ile görevli ve yetkili kılınmıştır.
- 5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanuna uygun olarak kurulan özel güvenlik şirketleri ile özel güvenlik birimleri görevli ve yetkili olduğu alanlar ise görev yaptıkları yer ile sınırlı kılınmıştır.
- İlgili Kanun'un 9. maddesi özel güvenlik personelinin görev alanını belirlemektedir. Bu maddede bu görevler 7. maddede sayılan yetkileri sadece görevli oldukları süre içinde görev alanlarında kullanabilirler.
- Özel güvenlik görevlileri Silahlarını görev alanı dışına çıkaramazlar. İşlenmiş bir suçun sanığı veya suç işleyeceğinden kuvvetle şüphelenen kişilerin takibi, dışarıdan yapılan saldırılara karşı tedbir alınması, para değerli eşya nakli, kişi koruma ve cenaze töreni gibi güzergah ifade eden gibi durumlarda güzergah boyu görev alanı sayılır.
- Görev alanı zorunlu hallerde komisyon kararıyla genişletilebilir denilmek suretiyle konunun genel ve hukuki çerçevesi çizilmiştir.

Özel Güvenliğin Genel Kolluğa Yardımcı Olma Yükümlülüğü:

- Özel güvenlik personelinin görevli olduğu yerlerde bir suç işlenmesi halinde personel olaya müdahale eder, olay yerinden kaçan sanıkları takip eder, sanıkları yakalar, genel kolluk olay yerine geldiğinde ise yetki ve sorumluluk genel kolluğa geçer. Özel Güvenlik Görevlileri bu durumda ancak Genel Kolluğun Yasalara uygun olarak verdiği emirlere göre hareket eder.
- İlgili Kanunun 6. Maddesine göre Kamu düzeni ve Güvenliğinin sağlanması yönünde 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu ile Vali ve Kaymakamlara bazı yetkiler verilmiştir. Mülki İdare Amirleri Vali ve Kaymakamlar hava limanı, liman, gümrük, gar ve istasyon gibi yerler ile spor müsabakalarının, sahne gösterilerinin ve benzeri etkinliklerin yapıldığı yerlerdeki özel güvenlik tedbirlerini denetlemeye ve Kamu Güvenliğinin gerektirdiği hallerde ek önlemler aldirmaya yetkilidir.
- Bu yetkiler kullanılması halinde özel güvenlik birimi ve özel güvenlik personeli, mülki idare amirinin ve Genel Kolluk amirinin emirlerini yerine getirmek zorundadır.

➤ Özel Güvenlik, Genel Kolluk ile işbirliği içinde ve Genel Kolluk amirinin sevk ve idaresi altında görev yapmak durumundadır. Özel Güvenlik Teşkilatları görev yaptığı yerlerde başarılı olmak için genel kolluğun desteğini almak zorundadır.

Genel Kolluk - Özel Güvenlik İşbirliği Ve Entegrasyon (Kaan) Projesi:

Özel güvenlik görevlilerinin görev yaptıkları tüm alanlarda, genel kolluk ile etkili iletişim, etkin işbirliği ve koordinasyon sağlanması amacıyla KAAN uygulaması başlatılmış ve başarılı bir şekilde devam etmektedir

Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı koordinesinde KAAN Uygulaması ile kamu güvenliğini tamamlayıcı mahiyette görev yapan özel güvenlik görevlilerinin görev yaptıkları kamu hastaneleri, eğitim kurumları, havalimanları, alışveriş merkezleri, park ve bahçeler, toplu taşıma istasyonları ve güzergâhları, uygun görülen diğer yerlerde olay meydana gelmeden suçun önlenmesi, meydana gelen olaylarda ise en seri şekilde genel kolluğa bildirilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, özel güvenlik görevlilerinin aidiyet duygularının geliştirilmesi, özel güvenlik ve genel kolluk görevlilerinin etkin iş birliği ve koordinasyonu ile uygun, verimli, denetlenebilir, sürdürülebilir ve ölçülebilir güvenlik hizmetinin sunulması hedeflenmiştir.

KAAN Projesinin edinimlerinin önemli bir fonksiyonu olan iletişimin etkin ve güvenli bir şekilde sürdürülebilmesi amacıyla, bir mobil uygulama geliştirilmiştir.

“KAAN EGM MOBİL UYGULAMASI”, projede görev yapan özel güvenlik görevlileri tarafından cep telefonlarına mobil marketlerden (App Store, Google Play) ücretsiz olarak indirilebilmektedir.

Proje kapsamında özel güvenlik görevlilerince gerçekleştirilecek bildirimler neticesinde; uyuşturucu madde, aile içi şiddet, çocuk kaçırma, kayıp çocuk, taciz, ruhsatsız silahı şüpheli paketi aranan şahıs ve araç, kesici delici alet, hırsızlık, dolandırıcılık, yaralamalı kavga, hakaret ve tehdit, intihar girişimi ve sahte para gibi birçok asayişe müessir olaya genel kolluk tarafından seri bir şekilde müdahale edilmesi ve bu olayların faillerin kısa sürede yakalanmalarına katkı sağlayacaktır.